

DECLARAȚIA FRAȚIUNII PARTIDULUI LIBERAL CU PRIVIRE LA ACCESUL TINERILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA LA STUDIILE SUPERIOARE UNIVERSITARE

Dincolo de discordanțele politice, care sunt problemă de moment și a inconsecvențelor ideologice, omenirea actualmente este preocupată de asigurarea dezvoltării durabile pe toate continentele și salvagardarea planetei pentru generațiile viitoare.

În condițiile noilor provocări ale mileniului care sunt, în primul rând, încălzirea globală, securitatea alimentară a populației planetei, combaterea maladiilor incurabile și a celor capabile să provoace pandemii, statele moderne își concertează eforturile întru soluționarea acestor probleme prin susținerea educației și cercetării - piloni ai difuzării cunoașterii, în baza căreia poate fi edificată o societate civilizată, democratică, generatoare de idei, tehnologii și soluții pentru viitor. Magna Carta Universitatum, adevărata constituție a universităților, semnată până în prezent de circa 700 universități din întreaga lume, inclusiv de cele din RM, precizează că universitatea este instituția care imbină două activități esențiale – învățământ și cercetare.

În acest sens universităților le revine misiunea deloc ușoară de a forma și pregăti tânăra generație în condițiile emergenței noilor tehnologii de informare și comunicare, pentru noi realități, mult mai complicate și complexe decât cele din secolul trecut. Învinuite de lipsa de performanțe, de diminuarea calității procesului de predare-învățare, universitățile europene se confruntă cu descreșterea constantă a finanțărilor din partea bugetelor statale, cu dilema de a alege între păstrarea tradițiilor umaniste seculare în spiritul

primelor universități din Salamanca, Bologna, Paris Sorbona și necesitatea de a comercializa cunoașterea pentru a supraviețui crizelor și intemperiiilor post-industrialismului.

Mobilizarea comunității universitare mondiale în general și a celei europene în special a găsit expresia salutară în fenomenul Procesului Bologna, proiect promițător, la care și Republica Moldova a devenit parte în 2005, odată cu semnarea actului de aderare la Bergen, Norvegia. Toate declarațiile reuniunilor miniștrilor europeni ai educației, începând cu cea de la Bologna, Praga, Berlin, Bergen, Londra și mai recent Louvain la Neuve, au fost o manifestare a voinței universitarilor de a crea către anul 2010 Spațiul European al Invățământului Superior. În acest context țin să amintesc că eforturile universitarilor din RM au fost și sunt cu adevărat laudabile. Reforma Bologna în RM a fost promovată în special prin aportul dezinteresat și devotat al managerilor universitari, care și-au asumat calitatea de experți și promotori ai reformei, fără remunerare și cheltuieli suplimentare din bugetul statului. Astfel, până în prezent în regim de urgență maximă s-a reușit să fie schimbate planurile de studii, să fie reformată curricula universitară, să fie elaborat și deja pus în aplicare suplimentul la diplomă de tip European, să fie structurate sistemele de management al calitatii proceselor universitare. Multe din aceste realizări au fost posibile grație finanțărilor europene prin intermediul proiectelor Tempus-Tacis, prin susținerea mobilităților academice, asistate financiar de ambasadele acreditate la Chișinău, organismele diplomatice culturale precum Alianța Franceză, Agenția Universitară a Francofoniei, Centrul DAAD și altele. Profit de ocazie pentru a le mulțumi de la tribuna centrală a parlamentului RM în numele comunității universitare și a fracțiunii PL reprezentanților

organismelor internaționale prezente în sală pentru sprijinul acordat întru susținerea misiunilor universităților din RM, care sunt mult prea înainte în parcursul lor European decât alte sfere ale societății.

Mai raman multe de făcut, în primul rând, ajustarea legislației în domeniu – pâna în prezent nu avem un Cod al Educației, iar actele legislative existente sunt contradictorii și pe alocuri confuze - elaborarea Cadrului național al calificărilor racordat la Cadrul European al calificărilor, crearea Agenției republicane pentru evaluarea calității în educație și cercetare ș.a.

Din păcate, deja al patrulea an în RM guvernul actual care e și cel vechi, elaborează așa zisul plan de admitere în instituțiile de învățământ superior, care, conform mai multor declarații ale partidului de guvernământ, se motiveaza prin excesul cadrelor cu studii universitare superioare și creșterea ratei șomajului în rândul specialiștilor juriști, economiști, ș.a. Acest raport de proporționalitate directă dintre rata șomajului și numărul de specialiști cu studii universitare este unul eronat. O societate e cu atat mai prosperă, cu cât mai luminați și cărturari sunt oamenii ei. Problema inserției în câmpul muncii nu poate fi examinată doar din perspectiva strictelor necesități ale statului RM, care are posibilități economice limitate, ci din perspectiva regională și mai larg europeană. Articolul 35 al Constituției RM stipulează dreptul nestingherit al cetățenilor la studii de orice nivel. În același articol este consfințită autonomia instituțiilor de învățământ din RM. Iar aceasta autonomie, amintim, inseamnă libertate academică și responsabilitate asumată pentru calitatea educației, conform și rezoluției APCE No 1761 din 1999 cu privire la Autonomia universitară și libertatea academică. Autonomia universitară presupune și libertatea în elaborarea politicii educaționale a

instituiției, a celei de admitere a candidaților la studii. Or, accesul la studiile superioare este o prioritate nu doar a țărilor semnatare ale Procesului Bologna, ci și a altor țări, care tind să implementeze arhitectura celor 3 cicluri universitare și alte priorități formulate în documentele europene reglatoare.

Din aceasta perspectivă, planul de admitere în instituțiile de învățământ superior din RM contravine esenței însăși a politicilor educaționale moderne din întreaga lume:

- Încalcă autonomia universitară în ceea ce privește politicile de admitere la studii,
- limitează accesul la studii universitare a cetățenilor străini (80 locuri rezervate pentru cetățenii străini în toate instituțiile universitare din RM în anul 2009-2010),
- obstrucționează accesul la studii universitare a cetățenilor RM a tinerilor și celor de vârstă mai înaintată, care vor să-și reprofileze calificările în conformitate cu principiul Bologna *long life learning*,
- direcționează tinerii din RM către instituțiile de învățământ superior din regiune, practic alungându-i din republică în condițiile vidului demografic pronunțat, ce se datorează exodului populației și sporului negativ al natalității.

Tinând cont de cele expuse mai sus, fracțiunea PL vine cu următoarea recomandare către guvernul provizoriu:

Suspendarea Hotărârii de guvern No 359 din 20 mai 2009 „Cu privire la planurile de înmatriculare în anul 2009 la studii superioare de licență (ciclul I) și de masterat (ciclul II), medii de specialitate și secundar profesional și prognoza înmatriculării în anii 2010-2014” publicată în Monitorul Oficial No 96 din 26 mai 2009, ca fiind un document incorect

și non-avenit, deoarece prin adoptarea acestei hotărâri se încalcă drepturile cetățenilor la studii universitare.

RM are nevoie de filosofi și oameni cărturari, poate mai mult ca niciodată. A trecut epoca laudativă ce miza pe esența agricolă a acestui stat. A venit era transferului de tehnologii și cunoștințe. Depinde de noi cum asigurăm un viitor prosper pentru generațiile în creștere.

Președinte Frațiune PL

Mihai GHIMPU

Secretar

Ana GUȚU